ЄДИНИЙ ПОДАТОК ЯК ЕЛЕМЕНТ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ: ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

ПАРАЩЕНКО Олександра Костянтинівна - асистентка кафедри фінансового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

https://orcid.org/0009-0001-0284-0308
ORCID ID: 0009-0001-0284-0308
DOI: https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2024.4.39

Стаття присвячена аналізу застосування єдиного податку в Україні в рамках спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. У цій роботі автором досліджується поняття та зміст єдиного податку, основні принципи та умови його застосування, а також недоліки такого податку. У роботі автор виводить визначення поняття «єдиний податок» наголошуючи на його відсутності у приписах ПК України, а також наголошує на його ознаках, які формують зміст єдиного податку.

Поряд із цим, автор приділяє увагу принципам застосування єдиного податку. Особливої уваги приділено специфічним принципам застосування єдиного податку та загальним принципам права – законності та верховенства права.

Досліджуючи проблематику застосування єдиного податку, зокрема, автор акцентує увагу на проблемах правової визначеності, суперечностях в законодавстві та зловживаннях з боку контролюючих органів. У цій роботі висвітлюються основні труднощі, які потребують подальшого вдосконалення законодавчої бази для забезпечення ефективного функціонування єдиного податку та безваріативного гарантування стабільності податкового законодавства.

Ключові слова: єдиний податок; спрощена система оподаткування, обліку та звітності; спеціальний податковий режим; платники єдиного податку; застосування єдиного податку; принципи податкового законодавства; загальні принципи права; стабільність податкового законодавства; принцип стабільності; принцип верховенства права; принцип законності; реєстр платників єдиного податку; податкове навантаження; елементи податку.

Вступ

У сучасних умовах економічної трансформації, розвитку малого та середнього бізнесу в Україні важливим елементом є спрощена система оподаткування, обліку та звітності. Однією з основних складових цієї системи є єдиний податок, що має на меті полегшення податкового навантаження на підприємців та стимулювання підприємницької активності. Однак, незважаючи на популярність цієї системи серед підприємців, правові аспекти застосування єдиного податку не завжди чітко визначені, що призводить до певних проблем у правозастосуванні та розумінні його правової природи.

Мета роботи

Метою цієї статті є правовий аналіз єдиного податку як елемента спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, вивчення основних принципів та умов його застосування, а також виявлення проблем та викликів, що виникають у практиці його застосування в Україні.

Методи дослідження

Для досягнення поставленої мети використовуватимуться такі методи наукового пізнання, як аналіз та синтез. Перший з них покликаний для детального вивчен-

ня правових норм, що регулюють питання єдиного податку. Другий же необхідний для узагальнення отриманих результатів та формулювання висновків щодо ефективності правової бази спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

Поряд із вказаними методами, також буде застосовано метод інтерпретації (тлумачення). Останній треба застосувати для тлумачення правових норм та визначення їх впливу на діяльність платників податків.

Також варто використати прогностичний метод наукового пізнання, який забезпечить здійснення оцінки можливих змін у правовій сфері, пов'язаних з реформами спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

Крім того, оскільки питання досліджуване у цій роботі має правовий предмет у зв'язку з аналізом та вивченням правових норм, якими урегульовано питання єдиного податку, то обов'язковими та спеціальними у такому випадку є формально-юридичний та логіко-юридичний методи.

Убачається, що цей комплекс методів дозволить глибоко дослідити предмет дослідження, оцінити його правовий аспект та розробити рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства.

Результати

Щодо поняття та змісту єдиного податку як елемента спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

У ст. 10 Податкового кодексу України (далі – ПК України) єдиний податок віднесено до місцевих податків, однієї із двох груп податків в Україні: 1) загальнодержавні податки та збори; 2) місцеві податки [1]. Важливо наголосити, що відповідно до п. 10.2[1] ст. 10 ПК України, єдиний податок є обов'язковим місцевим податком, установлення якого є обов'язковим для кожної місцевої ради [1].

Згідно із приписами п. 291.2 ст. 291 ПК України єдиний податок як елемент спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності покликаний нею замінити собою для платників цього податку сплату окремих податків і зборів [1], а саме: 1) податку на прибуток підприємств (окрім виключень, визначених ПК України); 2) податку на доходи фізичних осіб у частині доходів, які отримані в результаті господарської діяльності платника єдиного податку першої - четвертої групи (фізичної особи); 3) податку на майно в частині земельного податку за земельні ділянки, що використовуються платниками єдиного податку першої - третьої груп для провадження господарської діяльності та платниками єдиного податку четвертої групи для ведення сільськогосподарського товаровиробництва (окрім виключень, визначених ПК України); 4) рентної плати за спеціальне використання води платниками єдиного податку четвертої групи; 5) податку на додану вартість з операцій з постачання товарів, робіт та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України (окрім виключень, визначених ПК України) [1].

Сплата єдиного податку передбачає не тільки заміну сплати окремих податків і зборів, а ще й передбачає водночас ведення спрощеного обліку та звітності [1]. Тобто сплата одного податку замість низки окремих податків і зборів не єдина раціоналізація у спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності. Вона доповнюється оптимізацією виконання й інших складових змісту податкового обов'язку, таких як облік, звітність, а також розрахунок суми єдиного податку, яка повинна бути сплачена.

Крім того, керуючись приписами статті 7 ПК України можна стверджувати, що єдиному податку, як усім податкам і зборам в Україні, притаманні специфічні обов'язкові та факультативні елементи податку [1]. Зокрема, приписами Розділу XIV. Спеціальні податкові режими ПК України установлено властивий саме єдиному податку перелік платників єдиного податку, об'єкт оподаткування, базу оподаткування, ставки єдиного податку, порядок його обчислення, податковий період, строк та порядок сплати єдиного податку, а також – строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату єдиного податку [1]. До того ж, приписи ПК України передбачають для єдиного податку, в порядку та у спосіб визначений вказаним нормативно-правовим актом, такий факультативний елемент

податку як податкові пільги та, відповідно, порядок їх застосування [1].

При цьому, варто наголосити, що ПК України не містить визначення поняття «єдиний податок» [1]. Тобто для визначення цієї категорії необхідно здійснювати комплексний аналіз приписів ПК України для виведення такого визначення та, відповідно, окреслення змісту досліджуваної правової категорії.

Із наведених та проаналізованих норм ПК України можна вивести визначення поняття «єдиний податок». Єдиний податок – це обов'язковий місцевий податок у податковій системі України, який становить ключовий / визначальний (обов'язковий) елемент спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності як спеціального податкового режиму та який полягає у заміщенні сплати низки окремих податків і зборів – одним податком для визначених категорій платників, із одночасним веденням спрощеного обліку, звітності та сплати.

Окрім визначення поняття «єдиний податок» убачається важливим наголосити на його змісті шляхом окреслення його таких ознак: 1) є податком, а саме – обов'язковим місцевим податком, елементом податкової системи України та визначальною частиною спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності (правова природа єдиного податку) 2) замінює сплату низки податків та зборів (функціональне призначення); 3) йому притаманний власний набір обов'язкових та факультативних елементів податку; 4) має оптимізаційний характер, не тільки в частині сплати податку, а й в частині раціоналізації процесів обліку, звітності та розрахунку сум податку, які підлягають сплаті.

Таким чином, єдиний податок можна вважати особливим правовим механізмом, спрямованим на спрощення податкового навантаження для окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності, що забезпечується заміною сплати низки податків та веденням спрощеної системи обліку та звітності.

Щодо основних принципів та умов застосування єдиного податку як елемента спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

Для визначення основних принципів та умов застосування єдиного податку як елемента спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності необхідно проаналізувати приписи Розділу XIV. Спеціальні податкові режими ПК України та інші приписи ПК України в сукупності [1].

Аналіз приписів указаного розділу ПК України дає підстави виокремити такі принципи застосування єдиного податку як добровільність (закріплений у ст. ст. 17, 298 ПК України [1]); спрощеність (що включає також заміну низки податків та зборів) – цьому присвячений увесь Розділ XIV. Спеціальні податкові режими ПК України, а також стаття 11 ПК України [1]; фіксованість ставок податку та категорій платників (закріплений у ст. ст. 291, 292, 293 ПК України [1]); доступність для малого та середнього бізнесу (закріплений у ст. ст. 291, 292 ПК України [1]) та контрольованість (закріплений у ст. ст. 299, 300, 61, 62, 75-86 тощо ПК України [1]).

Принцип добровільності означає, що суб'єкти господарювання самостійно обирають спрощену систему оподаткування, обліку та звітності та подають відповідну заяву. Тобто сплата єдиного податку як результат застосування вказаного спеціального податкового режиму реалізується за заявницьким принципом та добровільним вибором платника податків.

Принцип спрощеності та заміни низки податків та зборів, по-перше, взаємопоєднані та взаємозалежні, а, по-друге, означають раціоналізацію податкового обов'язку (у його широкому значенні), елементами якого є облік, сплата, складення та подання звітності, шляхом мінімізації податкового навантаження у зв'язку зі сплатою одного податку замість декількох та застосування спрощеного обліку та звітності у порівнянні із такими ж елементами податкового обов'язку у загальній системі оподаткування.

Принцип фіксованості ставок єдиного податку та категорій платників полягає у тому, що ставки єдиного податку та категорії (групи) платників встановлюються законодавчо, а перші ще й залежать від групи платників. При цьому, фіксованість ставок

та категорій платників єдиного податку не виключає законодавчої визначеності у ПК України інших обов'язкових елементів єдиного податку.

Принцип доступності для малого та середнього бізнесу полягає у тому, що спрощена система оподаткування, обліку та звітності спрямована на підтримку підприємців, які відповідають встановленим критеріям, зокрема тим, які визначають таких суб'єктів як представників малого та середнього бізнесу.

Що стосується принципу контрольованості, то він наголошує на обов'язковості здійснення контролюючими органами контролю за дотриманням платниками єдиного податку умов перебування на спрощеній системі.

Виведені вище принципи є специфічними для застосування єдиного податку в рамках спрощеної системи, оподаткування, обліку та звітності. Однак є й загальні принципи права, які мають бути дотримані при реалізації будь-якої податкової політики, у тому числі при застосуванні спрощеної системи обліку та звітності. Наприклад, Погребняк С.П. вважає, що загальні принципи права під час застосування права виконують такі функції: «1) допомагають при інтерпретації норм права… 2) виступають як підстави для перегляду правових актів… 3) допомагають подоланню прогалин у праві…» [2, с. 22]. Убачається логічним звернути увагу на два загальні принципи права, а саме: законності та верховенства права. І перший, і другий задекларовано у Конституції України у ч. 2 ст. 19 та у ст. 8 відповідно [3].

Зокрема, принцип верховенства права, як задекларовано в Основному Законі України, полягає у тому, що: "Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується." [3]. Тобто для платників єдиного податку як одних із правозастосувачів важливо спиратися у своїй діяльності на цю норму та тлумачити і застосовувати приписи ПК України, виконувати податковий обов'язок та реалізовувати свої права крізь призму цієї норми.

Крім того, цей принцип є комплексним та складається з шести елементів, зокрема: «(1) законність, включаючи прозору, з'ясовну (поясненну) та демократичну процедуру надання юридичної сили актам права; (2) юридична визначеність; (3) заборона свавільности; (4) доступ до правосуддя в особі незалежних і безсторонніх судів, включно з тими, що здійснюють судовий нагляд за адміністративною діяльністю; (5) дотримання людських прав; (6) недискримінація та рівність перед приписами права» [4, с. 28]. Як ми бачимо, принцип законності є елементом принципу верховенства права та є похідним від нього. Згідно із приписами ч. 2 ст. 19 Конституції України: «Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України» [3]. Тлумачення цієї норми, як здається, дає можливість стверджувати, що 1) в контексті платників єдиного податку цей принцип означає, що вимагати від них держава в особі контролюючих органів може тільки те, що прямо передбачено ПК України та іншими нормативно-правовими актами. При цьому, самі приписи ПК України та інших актів повинні відповідати приписами Конституції України; 2) у контексті контролюючих органів, то з огляду на цю норму, такі органи обмежені нормами у своїх повноваженнях, способах та підставах дій і бездійяльностей.

Як убачається наведені два загальних принципи права у своїй сукупності та з урахуванням комплексності першого – є тими, що лежать в основі сучасного правозастосування, а також створюють підґрунтя для принципів податкового законодавства, закріплених у статті 4 ПК України [1].

Тому, загальні принципи права, зокрема верховенства права та законності, є ключовими для регулювання єдиного податку. Вони забезпечують правову визначеність, обмежують свавільні дії контролюючих органів та гарантують, що платники податків можуть діяти виключно в межах закону. Верховенство права встановлює вимогу відповідності всіх нормативних актів Конституції України, а принцип законності зобов'язує державні органи діяти лише на підставі чітко визначених норм. Ці принципи сприяють захисту прав платників єдиного податку та забезпечують їхній доступ до судового оскарження у разі порушень.

До умов застосування єдиного податку необхідно віднести такі: 1) відповідність критеріям групи (категорії) платників єдиного податку; 2) дотримання встановленого ліміту доходу; 3) обмеження за видами діяльності; 4) обов'язковість ведення обліку; 5) обов'язковість своєчасної сплати єдиного податку; 6) обмеження щодо найманих працівників.

Відповідність критеріям групи (категорії) платників єдиного податку реалізується через поділ платників єдиного податку на чотири групи залежно від організаційно-правової форми, обсягу доходу, кількості найманих працівників та виду діяльності. Умова ж дотримання встановленого ліміту доходу полягає у передбаченні для кожної групи платників єдиного податку максимально допустимого річного обсягу доходу. У свою чергу, умова обмеження за видами діяльності полягає у законодавчому встановленні обмежень для платників єдиного податку здійснювати певні види діяльності, наприклад, надання фінансових послуг тощо. Указана умова може трактуватися навпаки – суб'єкти господарювання, які здійснюють вид діяльності, визначений як обмеження, – не мають права перейти на сплату єдиного податку. Умова обов'язковості ведення обліку полягає у тому, що спрощення таких елементів податкового обов'язку як облік та звітність, зовсім не виключає виконання таких обов'язків платникам єдиного податку. Обов'язковість своєчасної сплати єдиного податку як умова застосування останнього полягає в тому, що порушення строків сплати єдиного податку чи перевищення ліміту доходу може призвести до втрати статусу платника єдиного податку. Що стосується обмеження щодо найманих працівників, то ця умова означає, що кількість найманих працівників для кожної групи має визначений законодавством ліміт, дотримання якого є обов'язковим.

Названі умови застосування єдиного податку мають значення для 1) визначення правомірності перебування платників єдиного податку на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності; 2) установлення обов'язку платників єдиного податку дотримуватися цих умов з метою підтримання правомірного статусу платника єдиного податку; 3) підстав проведення заходів контролю та притягнення до відповідальності за порушення; 4) правові основи позиції захисту платника єдиного податку у разі оскарження дій та / або рішень контролюючих органів,

Щодо проблем та викликів, які виникають у практиці застосування єдиного податку як елемента спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності в Україні.

На велике переконання до проблем та викликів у застосуванні єдиного податку в Україні необхідно віднести, зокрема, але не виключно, такі: 1) відсутність правової визначеності у правовому регулюванні (нечіткість такого або неякісна юридична техніка); 2) адміністративний тиск та зловживання з боку контролюючих органів; 3) проблематика кваліфікації видів діяльності; 4) ліміти доходів; 5) відсутність єдності судової практики тощо.

Відсутність правової визначеності у правовому регулюванні (нечіткість такого або неякісна юридична техніка) проявляється у суперечності приписів ПК України між собою, що призводить до різночитань та неоднозначного тлумачення норм з боку контролюючих органів, платників податків та судів. Наприклад, з прийняттям нового Закону України «Про електронні комунікації» від 16.12.2020 р. № 1089-IX [5] шляхом заміни з 01.01.2022 р. попереднього Закону України «Про телекомунікації»

від 18.11.2003 р. № 1280-IV [6] виникла суперечлива ситуація щодо правового статусу операторів і постачальників послуг з надання доступу до мережі Інтернет. Ця суперечливість міститься й у приписах ПК України, зокрема у п. 8 підп. 291.5.1 п. 291.5 ст. 291 ПК України [1]. Контролюючі органи намагаються обмежити їх право на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, що вже стало предметом численних судових спорів, із чим можна ознайомитися, наприклад, у рішенні Одеського окружного адміністративного суду від 18.09.2024 у справі № 420/25688/24 [7].

Адміністративний тиск та зловживання контролюючих органів, наприклад, виявляється через виключення суб'єктів господарювання з реєстру платників єдиного податку на підставі сумнівних підстав або ж з порушенням процедури такого виключення, що змушує підприємців звертатися до суду. Це створює додаткове навантаження на бізнес та призводить до правової невизначеності. Наприклад щодо порушення процедури контролюючими органами, варто звернути увагу на правозастосування приписів статей 86 та 42 ПК України у Рішенні Харківського окружного адміністративного суду від 01.07.2020 року у справі № 520/4251/2020: «Відповідачем не надано належних та допустимих доказів, на підтвердження направлення на адресу позивача вказаного акту про результати перевірки платника єдиного податку та виявлені порушення щодо перебування на спрощеній системі оподаткування…» [8]. У своєю чергу, Верховний Суд у постанові від 15.01.2019 року у справі № 826/3576/15 наголошує на порушенні контролюючим органом приписів пункту 86.7 статті 86 ПК України під час прийняття ним актів індивідуальної дії (актів перевірок) та висновує: «…позивач був позбавлений можливості подати заперечення проти висновків актів перевірок, а спірні рішення прийняті до спливу строку подачі платником заперечень проти висновків результатів контрольних заходів, відтак останні є такими, що прийняті з порушенням закону, а тому є протиправними та підлягають скасуванню…» [9]. У Постанові Другого апеляційного адміністративного суду від 16.09.2020 року у справі № 520/520/20 підтримано попередню думку [10].

Наступною проблемою є проблематика кваліфікації видів діяльності. Визначення відповідності діяльності критеріям спрощеної системи оподаткування залишається дискусійним питанням. Наприклад, ДПС України нерідко посилається на КВЕД як основний критерій для обмеження права перебування на спрощеній системі, хоча ПК України не передбачає такого підходу [1].

Далі важливо наголосити на встановлених у ПК України обмеженнях щодо максимального обсягу доходу для платників єдиного податку, які, на жаль, не враховують інфляційні процеси та реальні умови ведення бізнесу [1]. Унаслідок цього підприємці змушені штучно обмежувати свою діяльність або переходити на загальну систему оподаткування, що супроводжується зростанням податкового навантаження.

Крім названих проблем важливо не забувати й про відсутність єдиної судової практики, яка полягає в тому, що суди не завжди дотримуються єдиної позиції у розглядуваних справах.

Убачається доцільним у зв'язку із низкою проблем застосування єдиного податку наведених вище вказати максимально логічні та необхідні шляхи їх вирішення. Якими, на нашу думку, є 1) удосконалення правового регулювання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності та чітке визначення критеріїв для перебування на ній; 2) збільшення прозорості механізмів контролю та максимальне обмеження можливості закріплення в ПК України дискреційних повноваження контролюючих органів; 3) забезпечення стабільності податкового законодавства та уникнення частих змін у правилах застосування єдиного податку; 4) гармонізація судової практики.

Що стосується забезпечення стабільності податкового законодавства та уникнення частих змін у правилах застосування єдиного податку наразі є «найголоснішою» проблемою правового регулювання. Ілюстративним прикладом відсутності тако-

го забезпечення є внесення змін до ПК України Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» від 10.10.2024 № 4015-IX шляхом порушення принципу стабільності податкового законодавства [11]. Таке порушення є, на жаль, стабільною національною практикою. У наведеному випадку законодавцем унесено зміни до елементів військового збору пізніше ніж за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки [11]. Такі зміни створили для платників єдиного податку додаткове навантаження у вигляді обов'язкової сплати військового збору поряд зі сплатою єдиного податку, а також нововведення щодо ведення відповідними платниками обліку та звітності [1], [11]. Названі зміни не тільки черговий раз наголошують на відсутності стабільності податкового законодавства, у тому числі, в частині регулювання єдиного податку, а й дають підстави для роздумів, чи не порушують такі зміни зміст єдиного податку як податку, який замінює одним собою низку інших?

Висновки

Підсумовуючи проведене дослідження варто вказати таке. Єдиний податок є визначальним та обов'язковим елементом спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності в Україні. Убачається доцільним визначати єдиний податок як обов'язковий місцевий податок у податковій системі України, який становить ключовий / визначальний (обов'язковий) елемент спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності як спеціального податкового режиму та який полягає у заміщенні сплати низки окремих податків і зборів – одним податком для визначених категорій платників, із одночасним веденням спрощеного обліку, звітності та сплати.

До основних специфічних принципів застосування єдиного податку вбачається за доцільне віднести добровільність, спрощеність, фіксованість ставок і доступність для малого бізнесу, що дає можливість підприємцям зменшити адміністративне навантаження.

Однак, попри численні переваги, на практиці виникають проблеми в застосуванні єдиного податку, зокрема через відсутність правової визначеності, суперечності в нормах законодавства, а також зловживання з боку контролюючих органів. Ці труднощі потребують уваги законодавців і судових органів для забезпечення більш чіткої регламентації та ефективного контролю за виконанням податкових обов'язків.

Отже, хоча єдиний податок покликаний і дійсно частково полегшує податкове навантаження для платників податків, існуючі проблеми в його правовому регулюванні вимагають подальшого вдосконалення законодавчої бази та практики застосування. Останнє полягає в змістовному реформуванні спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також прагнення до безваріативного дотримання стабільності податкового законодавства.

Література

1. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text (дата звернення: 05.11.2024 р.).

2. Погребняк С.П. Загальні принципи права як джерело права. *Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр.* 2011. № 1. С. 14–25. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/7470 (дата звернення: 05.11.2024 р.).

3. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text (дата звернення: 05.11.2024 р.).

4. Доповідь про правовладдя / П. Ван ДАЙК та ін. *Європейська Комісія "за Демократію Через Право" (Венеційська Комісія)*. URL: https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2011)003rev2-ukr (дата звернення: 05.11.2024 р.).

5. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/

show/1089-20#Text (дата звернення: 05.11.2024 р.).

6. Про телекомунікації : Закон України від 18.11.2003 № 1280-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15#Text (дата звернення: 05.11.2024 р.).

7. Рішення Одеського окружного адміністративного суду від 18.09.2024 у справі № 420/25688/24. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/121734136 (дата звернення: 05.11.2024 р.).

8. Рішення Харківського окружного адміністративного суду від 01.07.2020 у справі № 520/4251/2020. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/90146909 (дата звернення: 05.11.2024 р.).

9. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 15.01.2019 у справі № 826/3576/15. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/79266759 (дата звернення: 05.11.2024 р.).

10. Постанова Другого апеляційного адміністративного суду від 16.09.2020 у справі № 520/520/20. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/91568652 (дата звернення: 05.11.2024 р.).

11. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану : Закон України від 10.10.2024 № 4015-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4015-20#Text (дата звернення: 05.11.2024 р.).

asya.parashchenko@gmail.com

SINGLE TAX AS AN ELEMENT OF THE SIMPLIFIED TAXATION SYSTEM: A LEGAL ANALYSIS

The article is dedicated to analyzing the application of the single tax in Ukraine within the framework of the simplified taxation system, accounting, and reporting. In this work, the author investigates the concept and content of the single tax, the main principles and conditions for its application, as well as the disadvantages of such a tax. The author provides a definition of the concept of "single tax," emphasizing its absence in the provisions of the Tax Code of Ukraine, and highlights its characteristics that form the content of the single tax.

In addition, the author focuses on the principles of applying the single tax. Special attention is given to the specific principles of its application and general legal principles – legality and the rule of law.

While exploring the issues related to the application of the single tax, the author particularly emphasizes the problems of legal certainty, contradictions in legislation, and abuses by controlling authorities. The article highlights the main difficulties that require further improvement of the legislative framework to ensure the effective functioning of the single tax and the unchanging guarantee of the stability of tax legislation.

Keywords: *single tax; simplified taxation system, accounting, and reporting; special tax regime; single tax payers; application of the single tax; principles of tax legislation; general principles of law; stability of tax legislation; principle of stability; principle of the rule of law; principle of legality; register of single tax payers; tax burden; elements of the tax.*